

Η συμβολή των Γεωγραφικών Ενδείξεων στην Ανάπτυξη των Περιφερειών

Ένα προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης (ΓΕ) αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία της Περιοχής που έχει τη δυνατότητα να επιστρέψει στην περιοχή την προστιθέμενη αξία που εκφράζει. Ένα εξαιρετικά ποιοτικό προϊόν χρειάζεται συνέπεια στην αγορά, στρατηγική υποστήριξης, ομαδοποίησης της παραγωγής, σαφή παρουσίαση της διαδρομής του προϊόντος από το χωράφι στο πιάτο του καταναλωτή, αναγνώριση των ιδιαίτερων αναγκών των καταναλωτών της κάθε περιοχής ή της κάθε χώρας.

Η Κρήτη έχει ένα πολύ συγκεκριμένο ποιοτικό παραγωγικό δυναμικό το οποίο πρέπει να αναδειχθεί μέσα στην παγκόσμια αγορά για τη βιωσιμότητα των Μικρο-Μεσαίων Επιχειρήσεων

της Θεανώς Βρέντζου Σκορδαλάκη

Ποια είναι όμως είναι η συμβολή και ποια θα μπορούσε να είναι η συμβολή των ΓΕ στην ανάπτυξη των Περιφερειών;

Στην πραγματικότητα, οι καταχωρημένες Γεωγραφικές Ενδείξεις (ΓΕ) συμβάλλουν σημαντικά στην ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας, επιβραβεύοντας τους παραγωγούς για τις προσπάθειές τους να παράγουν ένα ευρύ φάσμα προϊόντων ποιότητας. **Η προστιθέμενη αξία που παράγεται, επενδύεται στις περιοχές παραγωγής, κρατώντας τα τοπικά συστήματα παραγωγής ζωντανά και συνεισφέροντας στην αξιοποίηση και προστασία της αγροτικής ταυτότητας.**

Υπάρχουν έρευνες που έχουν υιοθετήσει και χρηματοδοτήσει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή που επιβεβαιώνουν ότι κ.μ.ο τα προϊόντα ΓΕ (κρασιά, τρόφιμα, κ.α) πωλούνται 2,5 φορές υψηλότερα από τα συμβατικά.

Με αυτόν τον τρόπο, τα συστήματα ποιότητας διασφαλίζουν την απασχόληση και τη βιωσιμότητα των Μικρο-Μεσαίων Επιχειρήσεων.

Παράλληλα συμβάλλουν σημαντικά στη μείωση της διαρροής του πληθυσμού της υπαίθρου και συνεισφέρουν στην εδαφική και κοινωνική συνοχή, καθώς και στην αειφόρο ανάπτυξη της υπαίθρου, εξασφαλίζοντας την ελκυστικότητα των αγροτικών περιοχών, ως τόπων διαβίωσης και εργασίας.

Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στις λιγότερο ευνοημένες περιοχές, όπως είναι οι ορεινές και οι πιο απομακρυσμένες περιοχές, όπου ο γεωργικός τομέας αποτελεί ένα σημαντικό μέρος της οικονομίας και το κόστος παραγωγής είναι ιδιαίτερα υψηλό.

Επιπρόσθετα οι Γεωγραφικές Ενδείξεις παρουσιάζουν ένα ισχυρό δυναμικό, όσον αφορά στην προστασία του αγροτικού τοπίου και τη βιώσιμη διαχείριση και αναπαραγωγή των φυσικών πόρων. Αγκαλιάζουν και διατηρούν την πολιτιστική και κοινωνικοοικονομική ποικιλομορφία, συμπεριλαμβανομένης και της βιοποικιλότητας, εκτιμώντας την ανάγκη να δημιουργηθούν λύσεις από τη βάση προς την κορυφή (bottom-up), οι οποίες να είναι προσαρμοσμένες στις τοπικές ιδιαίτερες συνθήκες της κάθε περιοχής.

Υπό αυτό το πρίσμα, οι Γεωγραφικές Ενδείξεις είναι σε θέση να συμβάλουν και να συμπληρώσουν την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής. Παρ' όλα αυτά, οι τεράστιες δυνατότητές τους εξακολουθούν να παραμένουν αναξιοποίητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση και γι' αυτό το λόγο απαιτείται μια **νέα προσέγγιση από τους**

Θεανώ Βρέντζου Σκορδαλάκη
Πρόεδρος Συνδέσμου
Προστασίας των Αστερουσίων,
πρώην Αντιπεριφερειάρχης Κρήτης
Πρωτογενή Τομέα
& Κοινωνικής Πολιτικής

υπεύθυνους χάραξης πολιτικής για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων τους στο νέο παγκόσμιο πλαίσιο λειτουργίας της αγοράς.

Οι Γεωγραφικές Ενδείξεις (ΓΕ) δεν είναι απλά ένα αγροτικό προϊόν, δεν είναι μόνο ένα πολιτιστικό δημόσιο αγαθό, αλλά συμβάλει στην παροχή σημαντικών κοινωνικο-οικονομικών και περιβαλλοντικών δημόσιων αγαθών, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Αυτό αποδεικνύει και αναγνωρίζει τον πολυδιάστατο χαρακτήρα των Γεωγραφικών Ενδείξεων.

Η μελλοντική Κοινή Γεωργική Πολιτική θα πρέπει να σέβεται κάποιες γενικές αρχές και ταυτόχρονα, πρέπει να περιλαμβάνει ορισμένες μορφές **ειδικής στήριξης** για τα συστήματα ποιότητας της ΕΕ, αποδεικνύοντας έμπρακτα το ενδιαφέρον της προς τους κατοίκων των περιοχών αυτών.

Η Κρήτη όπως όλοι γνωρίζετε διαθέτει ένα ισχυρό αγροδιατροφικό πυλώνα ανάπτυξης.

Σήμερα η Περιφέρεια Κρήτης έχει αναρτήσει στον ευρωπαϊκό κατάλογο DOOR, 21 προϊόντα από τα 113 αναρτημένα της χώρας μας δηλαδή περίπου το 20% των προϊόντων της χώρας. Να θυμίσω ότι η Κρήτη αποτελεί το 6% της έκτασης της χώρας μας με 8.336 τετρ. χλμ.

Πόσα όμως από αυτά έχουν εμπορικό ενδιαφέρον από την πλευρά της ποσοτικής παραγωγής. Πόσα από αυτά έχουν μια ισχυρή παρουσία στο ράφι του ευρωπαϊκού σούπερ μάρκετ; Η συνεχής εμπορική παρουσία ενός προϊόντος είναι οδηγός για την επιτυχία του! Πρέπει να καλλιεργηθεί μια ισχυρή σχέση εμπιστοσύνης με τον καταναλωτή, να επικοινωνηθεί σε βάθος χρόνου και κυρίως να πούμε στον καταναλωτή την αλήθεια για το προϊόν μας με συνέπεια πάνω σε αρχές ηθικής. Η Κρήτη όσο και αν αυτό ακούγεται κλασσικό έχει μια πρόσθετη ιδιαιτερότητα. Είναι ένας προορισμός σύνθετος βουνού και θάλασσας κρατώντας ακόμα και σήμερα τις αυθεντικές παραδόσεις του.

Η παραγωγή ενός προϊόντος ΠΟΠ ή ΠΓΕ αποτελεί κατάθεση ψυχής των κατοίκων της ενδοχώρας μας!

Όλοι γνωρίζουμε ότι η Κρήτη, λόγω των μικρών παραγωγών, δεν έχει τη δυνατότητα της βιομηχανικής παραγωγής. Δεν μπορούμε να παράγουμε ποσότητες που παράγουν άλλες ευρωπαϊκές περιοχές ή παραμεσόγειες χώρες. Έχει ένα πολύ συγκεκριμένο ποιοτικό παραγωγικό δυναμικό το οποίο πρέπει να αναδειχθεί μέσα στην παγκόσμια αγορά. Οι περιοχές παραγωγής των ΠΟΠ είναι πολύ συγκεκριμένες όπως υποβλήθηκαν για έγκριση.

Θα ήθελα να θυμίσω ότι σε μια έκταση 8.336 τ.χ έχουμε καταχωρήσει 10 έλαια ΠΟΠ, 1 ΠΓΕ και 1 ακόμα ΠΓΕ έχει υποβληθεί αίτηση. Γίνεται κατανοητό ότι αυτός ο πολυμερισμός και οι μικρές πα-

ραγωγές δεν μπορούν να ανταγωνιστούν μαζικές παραγωγές σε ράφια αλυσίδων super market. Έχουν όμως τη δυνατότητα να παρουσιαστούν ως εξαιρετικά εξαιρετικά (με έμφαση!) προϊόντα ποιότητας κάτω από τα ευρωπαϊκά σήματα ποιότητας τα οποία αναγνωρίζονται παγκόσμια.

Πως όμως αναδεικνύεται ένα εξαιρετικό ποιοτικό προϊόν όπως είναι αυτό της Κρήτης; Συνταγές δυστυχώς δεν υπάρχουν, υπάρχει μια μόνο λέξη **ΣΥΝΕΠΕΙΑ**.

Συνέπεια στην αγορά, στρατηγική υποστήριξης, ομαδοποίησης της παραγωγής, σαφή παρουσίαση της διαδρομής του προϊόντος από το χωράφι στο πιάτο του καταναλωτή, αναγνώριση των ιδιαίτερων αναγκών των καταναλωτών της κάθε περιοχής ή της κάθε χώρας. Συμμετοχή σε δράσεις προώθησης ανάλογα τη δυναμική του προϊόντος. Στοχευμένες B2B συναντήσεις με ειδικούς της αγοράς και βέβαια σύσταση δημιουργικών ομάδων παραγωγών.

Μόνο έτσι οι μικρές αλλά εξαιρετικά ποιοτικές παραγωγές του νησιού μας θα αποκτήσουν ένα ισχυρό προβάδισμα στις αγορές της Ευρώπης και του Κόσμου.

Ο δρόμος ο μοναχικός είναι δύσκολος και δυστυχώς όπως έχει αποδεχθεί δεν οδηγεί πουθενά, μόνο σε ευκαιριακές λύσεις. Σήμερα βλέπουμε κολοσσούς παραγωγών προϊόντων και συγχωνεύονται. Τον Μάιο του 2018 στην Πάρμα της Ιταλίας επισκεφθήκαμε μαζί με την Υπουργό Γεωργίας της Emilia Romagna το περίπτερο της FILIERA ITALIA (FILIERA ITALIA). Μια επιχειρούμενη συνεργασία πολύ μεγάλων ομίλων. Αυτοί άραγε δεν έχουν διαφορές; Δεν έχουν διαφορετικούς προσανατολισμούς; Όμως τους ενώνει ο κοινός προσανατολισμός για εμπορική επικράτηση. Το 2021 δεν μπορούμε να συζητάμε για διάθεση προϊόντων από μεμονωμένους παραγωγούς εκ' των πραγμάτων δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των αγορών.

Αν έχομε αυτόν τον προσανατολισμό εάν συνδέσουμε το προϊόν ξεκάθαρα με το χώρο παραγωγής, εάν υπάρχει πλήρης διαφάνεια της διαδρομής του προϊόντος τότε ότι όλη αυτή η προστιθέμενη αξία θα επιστρέψει στο χώρο παραγωγής συμβάλλοντας καθοριστικά στην ανάπτυξη της περιοχής και της Περιφέρειας. Φανταστείτε αυτό να γίνει ενιαία στην Κρήτη.

Τίποτα δεν μας χαρίζεται ότι έχομε κατακτήσει το έχομε κατακτήσει με σχεδιασμό και σωστή αξιολόγηση κάθε φορά των δεδομένων.

Οι ΓΕ **πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόσουν ειδικά προγράμματα**, για την υποστήριξη συντονισμένων δραστηριοτήτων κατά μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού, στο πλαίσιο των **τομεακών παρεμβάσεων**.

Η εισαγωγή ενός Θεματικού υπο-προγράμματος για τα συστήματα ποιότητας της ΕΕ θα δώσει πρόσθετη ώθηση στην ανάπτυξη των περιφερειών παραγωγής των ΓΕ. Όπως ήδη επεσήμανα, οι Γεωγραφικές Ενδείξεις, μπορούν να συμβάλουν στην παροχή σημαντικών κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών δημόσιων αγαθών, σύμφωνα με τις προτεραιότητες και τους στόχους της ΕΕ. Ένα θεματικό υπο-πρόγραμμα, που θα είχε τη δυνατότητα να αξιοποιήσει διάφορα μέτρα για να υποστηρίξει τα συστήματα ποιότητας των αγροδιατροφικών προϊόντων και τροφίμων, θα είναι υψίστης σημασίας για την ταυτόχρονη αντιμετώπιση συγκεκριμένων τοπικών αναγκών και την ενίσχυση του αντίκτυπου των Γεωγραφικών Ενδείξεων, σε όρους αγροτικής ανάπτυξης.

Πρέπει να τονίσω στο σημείο αυτό, την αναγκαιότητα στήριξης των μικρών παραγωγών των Γεωγραφικών Ενδείξεων και Βιολογικών Προϊόντων, οι οποίοι κατέχουν το 70% της ευρωπαϊκής παραγωγής, ένα σημαντικό κομμάτι της ευρωπαϊκής παραγωγής αλλά με τα λιγοστά μέσα που διαθέτουν καθίστανται λιγότερο ανταγωνιστικοί στις αγορές που αναφέρονται.

Όλοι γνωρίζουμε ότι η συνθήκη της Λισσαβώνας έδωσε μια νέα ώθηση στην εξωστρέφεια και την παρουσία της Ευρώπης στην παγκόσμια πολιτική σκηνή. Επιπρόσθετα, αξιοποιεί στο έπακρο τις οικονομικές, ανθρωπιστικές, πολιτικές και διπλωματικές δυνάμεις της ΕΕ ώστε να προωθηθούν τα συμφέροντα και οι αξίες της, σε παγκόσμια κλίμακα, ενώ ταυτόχρονα να διασφαλίζονται τα ιδιαίτερα συμφέροντα των κρατών μελών στον τομέα των εξωτερικών υποθέσεων. Αυτό αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο πλαίσιο των συμφωνιών που η ΕΕ διερευνά και προχωρά με τις Τρίτες χώρες. Πρέπει με κάθε τρόπο να αποδεικνύεται ο σεβασμός, η υπεράσπιση και η προστασία όλης αυτής της πνευματικής ιδιοκτησίας της ΕΕ. **Οι Γεωγραφικές Ενδείξεις έχουν μια σημαντική συμμετοχή στον τομέα αυτό.** Άλλωστε ο κανονισμός 1151/2012 κάνει σαφέστατη αναφορά στο ζήτημα αυτό. Είναι γνωστό ότι η κάθε περιφέρεια, η κάθε περιοχή, έχει μια σημαντική συνεισφορά στην ποικιλομορφία του διατροφικού μας πλούτου.

Τελειώνοντας θα ήθελα να επισημάνω ότι το κάθε προϊόν ΓΕ έχει τη δική του δυναμική σε μια αγορά. Επομένως απαιτείται εξατομικευμένη προσέγγιση, αναγνώριση των ιδιαιτεροτήτων του προϊόντος και κυρίως να αντιληφθούμε ότι ένα προϊόν ΓΕ αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία της Περιοχής που έχει τη δυνατότητα να επιστρέψει στην περιοχή την προστιθέμενη αξία που εκφράζει. Με αυτό τον τρόπο οι ΓΕ του νησιού μας θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη της ενδοχώρας και στη βελτίωση του βιωτικού επιπέδου των κατοίκων της.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Η Θεανώ Βρέντζου Σκορδαλάκη γεννήθηκε στο Χαράκι Μονοφασιού και κατέγεται από πολύτεκνη αγροτική οικογένεια. Είναι παντρεμένη με το Μιχάλη Σκορδαλάκη και έχουν αποκτήσει δύο παιδιά, τον Μάρκο και τον Μανώλη. Έχει σπουδάσει λογιστικά.

Είναι πρώην Αντιπεριφερειάρχης Κρήτης (Πρωτογενή Τομέα & Κοινωνικής Πολιτικής) και Πρόεδρος του Συνδέσμου Προστασίας των Αστερουσίων.

1983-2010: Η επαγγελματική της δραστηριότητα συνδέεται με την ανάπτυξη και την ανοδική πορεία της εταιρείας σούπερ μάρκετ Χαλκιαδάκης, στην οποία εργαζόταν ως διευθυντικό στέλεχος.

2002-2010: Εκλέγεται στο Δήμο Ηρακλείου δημοτική σύμβουλος με επιτυχία ανάμεσα στις πρώτες θέσεις.

2011-2019: Αντιπεριφερειάρχης Κρήτης με καθοριστική συμβολή στον πρωτογενή τομέα με την δημιουργία της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης, την δημιουργία του ενιαίου σήματος ποιότητας και εντοπιότητας των Κρητικών προϊόντων «Κρήτη, Γενέτειρα Αξιών» και σημάτων ποιότητας της Κρητικής Κουζίνας και των επισκέψιμων Οινοποιείων.

Διατέλεσε Πρόεδρος του δικτύου Ευρωπαϊκών Περιφερειών AREPO, το οποίο ως κύριο αντικείμενο έχει την προώθηση και προστασία των προϊόντων ονομασίας προέλευσης (ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ) και εκπονήθηκε για πρώτη φορά ολοκληρωμένος Στρατηγικός Σχεδιασμός της Περιφέρειας Κρήτης για το Πρωτογενή Τομέα.

Συνέβαλε αποφασιστικά στη μελέτη της επαναλειπουργίας της Γεωργικής Σχολής Μεσσαράς, στη δημιουργία και λειτουργία του πρώτου Κέντρου Γαστρονομίας στην Αργυρούπολη Ρεθύμνου.

Με δικές της ενέργειες ολοκληρώθηκε και παρουσιάστηκε στο Περιφερειακό Συμβούλιο ο Περιφερειακός Σχεδιασμός για την στήριξη, την προβολή και προώθηση του Κρητικού Ελαιόλαδου σε συνεργασία με όλους τους συναρμόδιους φορείς.

Με πρωτοβουλία της ανατέθηκε, ολοκληρώθηκε και κατατέθηκε στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, ο φάκελος για το Κρητικό Ελαιόλαδο προκειμένου να αναγνωριστεί ως ΠΓΕ Κρήτης.

Ανέλαβε πρωτοβουλίες για την θεσμοθέτηση της υπουργικής απόφασης 4912/120862/05.11.2015 που αφορά στην πιστοποίηση των προϊόντων των μικρών παραγωγών (Οικοτεχνία). Με δικές της ενέργειες ολοκληρώθηκε, παρουσιάστηκε και κατατέθηκε στα αρμόδια στελέχη της UNESCO, η μελέτη για την ένταξη της ευρύτερης περιοχής των Αστερουσίων στο πρόγραμμα Άνθρωπος και Βιόσφαιρα της UNESCO.

Πρωτοστάτησε στον τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής, με την θεσμοθέτηση του Κοινωνικού Παντοπωλείου, την δημιουργία και λειτουργία Κοινωνικού Φροντιστηρίου σε επίπεδο Κρήτης, με υποστηρικτικές δράσεις για Άτομα με ειδικές δεξιότητες, για τα παιδιά και την τρίτη ηλικία. Διοργανώθηκαν δράσεις σε συνεργασία με τους Δήμους, εθελοντές γιατρούς και νοσηλευτές του Ερυθρού Σταυρού όπου εξετάστηκαν δωρεάν εκατοντάδες συνάνθρωποι μας.

Το 2018 έλαβε το βραβείο «BRAVO SUSTAINABILITY» για την Κοινωνική Πολιτική της Περιφέρειας Κρήτης.